

Ya Basta

«Αν έχουμε φτάσει όπου έχουμε φτάσει, ωστόσο, δεν οφείλεται μόνο στην ικανότητά μας ή στην αποφασιστικότητά μας αλλά και στη στήριξη ανδρών και γυναικών από όλο τον κόσμο που έχουν καταλάβει ότι σε αυτά τα εδάφη δεν υπάρχουν κάποιοι φτωχοί, άπληστοι για ελεημοσύνη και οίκτο, αλλά ανθρώπινες υπάρξεις που ονειρεύονται και αγωνίζονται για ένα κόσμο καλύτερο, έναν κόσμο που να χωράει πολλούς κόσμους...» (Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος)

Την 1η Γενάρη του 1994, ομάδες οπλισμένων, αυτόχθονων ιθαγενών αγροτών, κατακλύζουν δεκάδες κοινότητες και δήμους της επαρχίας Chiapas στο νοτιοανατολικό Μεξικό. Οι εξεγερμένες/οι καταλαμβάνουν αστυνομικά τμήματα, στρατόπεδα του ομοσπονδιακού στρατού και δημαρχεία, στις περιοχές από τις οποίες περνούν, ενώ απαγάγουν και τον Α. Castellanos, πρώην κυβερνήτη της Chiapas. Παράλληλα ρίχνονται στη πυρά τα αρχεία των δικαστηρίων, των χρεών στις εφορίες και τα δημοτικά κτηματολόγια, ενώ ταυτόχρονα απελευθερώνουν από τα αστυνομικά τμήματα φτωχούς κρατούμενους ιθαγενείς. Επίσης, απαλλοτριώνονται τρόφιμα, φάρμακα και όπλα, τα οποία μοιράζονται στους αυτόχθονες και τις/τους εξεγερμένες/ους.

Έτσι με το σύνθημα YA BASTA! (ΦΤΑΝΕΙ ΠΙΑ!) ξεκίνησε η πρώτη Διακήρυξη με την οποία ο Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση (EZLN) κήρυξε τον πόλεμο ενάντια στη κυβέρνηση, τον ομοσπονδιακό στρατό, τους μεγαλοτσιφλικάδες και τους μισθοφορικούς στρατούς τους, την NAFTA και τις πολυεθνικές, που νέμονται τον φυσικό πλούτο, αποκλείοντας τους αυτόχθονες από την γη τους, καταδικάζοντας τους σε περιθωριοποίηση και φτώχεια. Οι Zapatistas διεκδικούν τα αυτονόητα για τον κάθε άνθρωπο: ελευθερία, ανεξαρτησία, δικαιοσύνη, δημοκρατία, εργασία, γη, στέγαση, εκπαίδευση, υγεία, τροφή για όλους.

Οι Zapatistas πέρα από τη δική τους εξέγερση, στη δική τους γεωγραφία, επεδίωξαν να συναντηθούν και με τους «από τα κάτω» στις διάφορες γεωγραφίες του πλανήτη. Τον Αύγουστο του 1996, στο χωριό La Realidad της Chiapas, άνθρωποι από 50 χώρες συναντήθηκαν, ανταποκρινόμενοι στο κάλεσμα των Zapatistas. Όραμα και επιθυμία ήταν η δημιουργία ενός «παγκόσμιου δικτύου αντίστασης» όπως διατυπώθηκε στη 2η Διακήρυξη της La Realidad : «...*Διακηρύσσουμε τη δημιουργία ενός συλλογικού δικτύου όλων των ιδιαίτερων αγώνων και αντιστάσεων μας ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό, ένα παγκόσμιο δίκτυο αντίστασης της ανθρωπότητας*». Αυτό που ήταν ξεκάθαρο σε αυτή τη διακήρυξη, είναι ότι δεν πρόκειται για μια οργανωτική δομή με κεντρικές ιεραρχίες ή ηγεσίες, αλλά ένα δίκτυο όλων των «από τα κάτω» που αντιστέκονται.

Ο EZLN και οι ίδιες οι γυναίκες ζαπατίστας έβαλαν από την πρώτη στιγμή της εξέγερσης, στο κέντρο του αγώνα τους τη γυναικεία χειραφέτηση. Η αλλαγή των σχέσεων των φύλων στις ζαπατιστικές κοινότητες, συνιστά μία από τις πιο ενδιαφέρουσες πτυχές της οικοδόμησης της αυτονομίας. Δεν είναι αγώνας για τα

δικαιώματα ατομικότητων, είναι αγώνας για συλλογικό κοινωνικό μετασχηματισμό, αγώνας για αλλαγή συνηθειών όλης της κοινωνίας. Αντιμέτωπος την πρόκληση να αλλάξει, στο εσωτερικό των εξεγερμένων λαών Μάγια, τις μισογυνικές και ομοφοβικές συνήθειες, που έχουν αφήσει τα 500 χρόνια αποικιοκρατίας και εξαναγκασμένου εκχριστιανισμού. Εστίασε στη απόλυτη εξάλειψη της βίας, στις ζαπατιστικές κοινότητες, απέναντι στις γυναίκες, μέσα από τη συμμετοχή των γυναικών στα κοινά σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο ή τη δυνατότητα να αποφασίζουν εκείνες για τον εαυτό τους και το σώμα τους. Διεκδίκησε αλλαγή κουλτούρας γυναικών και ανδρών ζαπατίστας, με τους τελευταίους να κατανοούν, μέσα από τον αγώνα των συντροφισσών τους, ότι η έννοια «φροντίδα της καθημερινής ζωής» πρέπει να μπει στις συνήθειές τους.

Η πολιτική κουλτούρα της Ζαπατιστικής εξέγερσης, επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τα κοινωνικά κινήματα που αναδύθηκαν (διεύρυνση ατζέντας, συμπεριληπτικότητα αγώνων και κινημάτων, υπερτοπικότητα ζητημάτων και αντιστάσεων κ.α.) τόσο ενάντια στη νεοφλελεύθερη παγκοσμιοποίηση (Alterglobalization Movement) όσο και των μεταγενέστερων κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990 και του 2000.

Η εξέγερση των Zapatistas μέχρι σήμερα -27 χρόνια μετά- παραμένει ζωντανή και επίκαιρη, όχι μόνο για τις ίδιες και τους ίδιους, που διαρκώς έρχονται αντιμέτωποι με τη σφοδρότητα και τη σκληρότητα του μεξικανικού κράτους και στρατού, αλλά και για όλες και όλους εμάς, σε κάθε γωνιά αυτού του πλανήτη, που αντιστεκόμαστε, αγωνιζόμαστε, ονειρευόμαστε, υποφέρουμε, απογοητευόμαστε, βουλιάζουμε στην παραίτηση ή και συνεχίζουμε πεισματικά.

Το 2020 οι Zapatistas, όχι τυχαία βέβαια, μέσα σε αυτή τη πρωτοφανή παγκόσμια συγκυρία, με την εμφάνιση του covid-19 και ότι αυτή επέφερε στις ζωές μας (τρομοκρατία, εγκλεισμός, απαγορεύσεις μετακίνησης -εντός κι εκτός συνόρων-περιστολή δικαιωμάτων κι ελευθεριών, έλεγχος και όξυνση καταστολής, επίθεση στα εργασιακά κεκτημένα κ.α.) αποφασίζουν να ξεκινήσουν το ταξίδι τους στην ευρωπαϊκή ήπειρο, για να συναντηθούμε, να γνωριστούμε, να συζητήσουμε και να ανταλλάξουμε απόψεις, προβληματισμούς και εμπειρίες, πάνω στη σύγχρονη κοινωνική-οικονομική-πολιτική συνθήκη για τους αγώνες και τις αντιστάσεις μας σε αυτήν, καθώς και τα προτάγματα μας και τις εναλλακτικές που αντιπροτείνουμε και πάνω στις οποίες πειραματιζόμαστε.

«... 20 χρόνια μετά θα ταξιδέψουμε και θα διασχίσουμε τον πλανήτη για να του πούμε, ότι αυτός ο κόσμος που υπάρχει στη συλλογική μας καρδιά, έχει χώρο για όλες, για όλους, για όλους. Γιατί απλούστατα αυτός ο κόσμος θα είναι εφικτός μόνο αν όλες, όλοι, όλοιες αγωνιστούμε για να τον χτίσουμε.» (Ανακοίνωση της παράνομης επαναστατικής ιθαγενικής επιτροπής-γενικής διοίκησης του Ζαπατιστικού Στρατού Εθνικής Απελευθέρωσης -EZLN- Μεξικό 5 Οκτωβρίου 2020).

Οι Ζαπατίστας λοιπόν, με αυτό το ταξίδι, πέρα όλων των άλλων και για ακόμη μια φορά, σπάνε τις απαγορεύσεις στην πράξη και διεκδικούν για εκείνους και για

όλες/όλους τον χώρο, πέρα από τα εικονικά συρματοπλέγματα των συνόρων και των μυαλών.

Εμείς, κινήματα των από τα κάτω από όλη την Ευρώπη και στην Ελλάδα συγκεκριμένα, επιλέγουμε να συμπορευτούμε και να διανθίσουμε τον ερχομό τους με εκδηλώσεις, συζητήσεις, workshops και πορείες.

Τα κίνητρα όσων το επιλέγουμε αυτό είναι επειδή θεωρούμε σημαντικό να επικοινωνίσουμε στις τοπικές κοινωνίες, ότι ένας άλλος κόσμος είναι δυνατός. Επειδή θέλουμε να μάθουμε μέσα απο τις εμπειρίες που έχουν αποκομίσει οι εξεγερμένες και εξεγερμένοι στο Μεξικό σε πρακτικό επίπεδο, όσον αφορά την οργάνωση αλλά και την εδρέωση της διεκδίκησης και να εμπλουτίσουμε την ανάλυση μας μέσα απο την δική τους οπτική.

Το επιλέγουμε, επίσης γιατί βλέπουμε ως θετική προοπτική την διαδικασία της μεταξύ μας ζύμωσης που μπορεί να προκύψει απο τον συντονισμό εκατοντάδων συλλογικοτήτων αγώνα σε Πανελλαδικό και Πανευρωπαϊκό επίπεδο για την υλοποίηση του ταξιδιού.

Το βλέπουμε σαν μια ευκαιρία να ανοίξει ένας οργανωμένος κύκλος συζήτησης πάνω στα θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα που ενδιαφέρουν και απασχολούν τα τοπικά κινήματα. Η ευκαιρία δηλαδή να εξαχθούν συλλογικά συμπεράματα πάνω στο τι αντιμετωπίζουμε, στο πού θέλουμε να φτάσουμε και στο πώς.

Η όλη διαδικασία θα μας επιτρέψει να γνωρίσουμε με ποιούς μπορούμε σε δεύτερο χρόνο να αναπτύξουμε σχέσεις διαρκούς ένωσης, περιοδικής συμμαχίας ή ευκαιριακής συμπόρευσης στην βάση των στόχων, των αρχών και της συνέπειας (Απόσπασμα από τοποθέτηση συλλογικοτήτων στο Συντονισμό Νοτίων).

"Με τα λάθη και τις επιτυχίες μας, με τους σχεδιασμούς και τις ασάφειές μας, προσπαθούμε, μόνο προσπαθούμε, αλλά βάζουμε τη ζωή μας σε αυτήν την προσπάθεια, να χτίσουμε μία εναλλακτική. Γεμάτη ελλείψεις και ψεγάδια και πάντοτε ατελή αλλά τη δική μας εναλλακτική." (Εξεγερμένος υποδιοικητής Μάρκος).

Ελευθεριακό Στέκι Πικροδάφνη

Ιούνιος 2021